

**RADA
EURÓPSKEJ ÚNIE**

**V Bruseli 20. marca 2009
(OR. en)**

7880/09

CONCL 1

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od : Predsedníctvo

Komu : Delegácie

Predmet: **ZASADNUTIE EURÓPSKEJ RADY V BRUSELI
19 A 20. MARCA 2009**

ZÁVERY PREDSEDNÍCTVA

Delegáciám v prílohe zasielame závery predsedníctva zo zasadnutia Európskej rady v Bruseli
(19. a 20. marca 2009.)

Európska rada vyjadrila dôveru v schopnosť EÚ vyriešiť finančnú a hospodársku krízu. Preskúmala významný fiškálny stimul, ktorý sa v súčasnosti poskytuje hospodárstvu EÚ (viac ako 400 mld. EUR), a zdôraznila, že kľúčovým prvkom európskej stratégie na oživenie hospodárstva je zosúladený postup a koordinácia a že Európa urobí všetko potrebné na obnovenie rastu. Ďalej zdôraznila, že pre skrátenie a zmiernenie recesie v Európe má rozhodujúci význam jednotný trh. Poukázala na potrebu obnoviť toky úverov pre podniky a domácnosti a dohodla sa na urýchlenu dohody o pripravených legislatívnych návrhoch týkajúcich sa finančného sektora. Európska rada na svojom zasadnutí v júni prijme prvé rozhodnutia na posilnenie regulácie finančného sektora EÚ a dohľadu nad ním, ktoré budú vychádzať z návrhov Komisie a prejdú dôkladnou diskusiou v Rade, opierajúcou sa o de Larosièrovú správu. Európska rada definovala pozíciu Únie pre samit G20, ktorý sa uskutoční 2. apríla v Londýne, pričom vychádzala zo skúsenosti EÚ a vyjadrila želanie výrazne prispieť k formovaniu budúcej medzinárodnej správy finančného sektora.

Európska rada sa vrátila aj k otázke energetickej bezpečnosti. Konkrétne sa dohodla na smerovaní, pokiaľ ide o vytvorenie krízového mechanizmu pre situácie, keď dôjde k prerušeniu dodávok. Vykonala ďalšie kroky v príprave kodanskej konferencie o zmene klímy. Nakoniec schválila vyhlásenie, ktorým sa začína činnosť Východného partnerstva.

o
o o

Zasadnutiu Európskej rady predchádzalo vystúpenie predsedu Európskeho parlamentu Hansa-Gerta Pötteringa, po ktorom nasledovala výmena názorov.

o
o o

I. Hospodárska, finančná a sociálna situácia

Riešenie svetovej hospodárskej a finančnej krízy je jednou z najdôležitejších výziev, akým EÚ kedy čelila. Spoločným úsilím môže EÚ poskytnúť finančnému sektoru zdravú oporu, zabezpečiť tok úverov do reálnej ekonomiky a ochrániť svojich občanov od najhorších dôsledkov krízy. Opatrenia na podporu oživenia sa zároveň môžu formovať takým spôsobom, aby EÚ pomohli budovať silnejšiu ekonomiku do budúcnosti.

Budovanie dôvery a podpora finančnej stability

1. Európska únia sa zaväzuje k obnoveniu dôvery a riadneho fungovania finančného trhu, čo je nevyhnutnou podmienkou na nájdenie východiska zo súčasnej hospodárskej a finančnej krízy, pričom bude vychádzať z výsledku berlínskeho samitu z 22. februára 2009 a zo stretnutia ministrov krajín G 20 14. marca 2009.
2. Finančný kolaps sa odvrátil pomocou opatrení, ktoré prijali členské štáty v rámci spoločných zásad a ktorými sa zabezpečili záruky a včasná rekapitalizácia. Na obnovu fungovania úverových trhov a uľahčenie toku úverov do reálnej ekonomiky však môžu byť potrebné aj ďalšie opatrenia vrátane riešenia problému bankových aktív so zníženou hodnotou, ktoré sa budú zakladať na plnom oznamovaní údajov orgánom dohľadu. Európska rada vyzýva členské štáty, aby konali koordinovane, v súlade s usmerneniami Komisie uvedenými v oznámení z 25. februára 2009 a pri úplnom rešpektovaní pravidiel hospodárskej súťaže. Rada sa vyzýva, aby posúdila účinnosť prijatých opatrení, ako aj celkovú situáciu, pokiaľ ide o stabilitu a fungovanie finančných trhov, a aby podala správu na zasadnutí Európskej rady v júni 2009. Pokiaľ ide o bankový sektor, podpora materským bankám by nemala znamenať žiadne obmedzenia činnosti dcérskych spoločností v hostiteľských krajinách EÚ.
3. Rozsah a východiskové príčiny súčasnej globálnej finančnej a hospodárskej krízy svedčia o tom, že je potrebné zmeniť makroekonomické riadenie na globálnej úrovni a regulačný rámec finančných trhov. Na vnútroštátnej, európskej i celosvetovej úrovni sa musia posilniť pravidlá obozretného podnikania, mechanizmy riadenia kríz a regulačný rámec. Finančné predpisy by mali zmierňovať a nie prehlbovať hospodárske cykly. Európska rada naliehavo vyzýva FSF, Bazilejský výbor pre bankový dohľad a Komisiu, aby urýchlili svoju prácu a čím skôr predložili príslušné odporúčania. Tie by mala dopĺňať silná iniciatíva EÚ zameraná na revíziu medzinárodných účtovných štandardov.
4. Európska rada v tejto súvislosti vyzýva Radu a Európsky parlament, aby urýchlene dosiahli dohodu o legislatívnych aktoch týkajúcich sa ratingových agentúr, solventnosti poisťovní, kapitálových požiadaviek pre banky a cezhraničných platieb a elektronických peňazí s cieľom umožniť prijatie týchto aktov pred prerušením činnosti Parlamentu.

5. Európska rada sa dohodla, že je potrebné zlepšiť reguláciu finančných inštitúcií v EÚ a dohľad nad nimi a že východiskom činnosti je správa skupiny na vysokej úrovni pre finančný dohľad, ktorej predsedá Jacques de Larosière. Rada sa poveruje, aby preskúmala túto správu, ako aj návrhy Komisie o posilnení regulácie finančného sektora EÚ a dohľadu nad ním, aby sa prvé rozhodnutia mohli prijať na zasadnutí Európskej rady v júni 2009. Podrobnejšie legislatívne návrhy budú nasledovať na jeseň. Urýchlene by sa malo pokročiť aj v práci na nadchádzajúcich návrhoch Komisie o hedgeových fondoch a súkromnom kapitále, ako aj o odmeňovaní riadiacich pracovníkov a ďalšom posilňovaní kapitálových požiadaviek.

Oživenie reálnej ekonomiky

6. Európska rada vyjadruje dôveru v strednodobý aj dlhodobý výhľad hospodárstva EÚ a odhodlanie urobiť, čo je potrebné, na obnovu zamestnanosti a rastu. Ak bude únia pokračovať v koordinovanom úsilí v rámci jednotného trhu a EMÚ, určite súčasnú krízu prekoná a vyjde z nej ešte silnejšia.
7. Značný pokrok sa dosiahol vo vykonávaní európskeho plánu na oživenie hospodárstva, ktorý bol prijatý v decembri. Hoci sa pozitívny účinok na hospodárstvo prejaví až po určitom čase, rozsiahle fiškálne úsilie (približne 3,3 % HDP EÚ alebo viac ako 400 mld. EUR) prinesie nové investície, zvýši dopyt, vytvorí nové pracovné miesta a pomôže EÚ napredovať smerom k nízkouhlíkovému hospodárstvu.
8. Európska rada dosiahla dohodu¹ o tej časti európskeho plánu na oživenie hospodárstva, ktorá sa týka Spoločenstva, na podporu projektov v oblasti energetiky a širokopásmového internetu, ako aj opatrení súvisiacich s preskúmaním stavu SPP. Európska rada vyzýva predsedníctvo, aby urýchlilo kontakty s Európskym parlamentom tak, aby Rada a Európsky parlament dosiahli dohodu ešte pred prerušením činnosti Parlamentu.

¹ Znenie dohody, ktoré sa uvádza v dokumente 7848/1/09 REV 1, sa podrobí právnej finalizácii.

9. Zo zdrojov EÚ sa celkovo poskytuje približne 30 miliárd EUR. Európska rada víta predovšetkým pokrok, ktorý sa dosiahol, pokiaľ ide o zálohové platby zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu, dohodu o uplatňovaní znížených sadzieb DPH na dobrovoľnom základe, ako aj kroky EIB na zvýšenie možností financovania MSP. Vyzýva, aby sa dosiahla rýchla dohoda v súvislosti s revíziou Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii.
10. Opatrenia, ktoré členské štáty prijali na podporu reálnej ekonomiky a zamestnanosti, by sa mali vykonávať včas, mali by byť adresné a dočasné a zároveň by sa mali dodržiavať tieto usmerňujúce zásady: presadzovanie otvorenosti na vnútornom trhu a vo vzťahu k tretím krajinám; zabezpečenie nediskriminácie výrobkov a služieb z iných členských štátov; zabezpečenie súladu s dlhodobými cieľmi reforiem. Členské štáty a Komisia by si na tento účel mali vymieňať informácie a najlepšie postupy a mali by spoločne vyvíjať úsilie o dosiahnutie synergického účinku. Dôležitý rámec týkajúci sa činnosti na podporu automobilového sektora vrátane zvýšenej európskej koordinácie systémov obnovy vozových parkov sa vytvára najmä oznámením Komisie z 25. februára 2009.
11. Plynulé vykonávanie dohodnutých opatrení na oživenie má rozhodujúci význam na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni Spoločenstva. Komisia a Rada sa vyzývajú, aby prijaté opatrenia hodnotili a monitorovali a podali správu na zasadnutí Európskej rady v júni 2009.
12. Európska rada opätovne potvrdzuje pevné odhodlanie zachovávať zdravé verejné financie a rámec Paktu stability a rastu. Členské štáty by sa čo najskôr mali vrátiť k svojim strednodobým rozpočtovým cieľom tempom zodpovedajúcim hospodárskemu oživeniu v súlade s Paktom stability a rastu, a tak sa čo najskôr vrátiť k pozíciám, ktoré sú v súlade s udržiateľnými verejnými financiami.

13. Makrofinančná stabilita je kľúčovým prvkom pre odolnosť európskeho hospodárstva ako celku. Európska rada vyzýva Komisiu a Radu, aby prijali potrebné opatrenia na to, aby boli podľa potreby pripravené konať v jednotlivých prípadoch, využívať všetky dostupné nástroje a podľa možnosti úzko spolupracovať s medzinárodnými finančnými inštitúciami, pričom zdôrazňuje vzájomnú solidaritu členských štátov ako jednu zo základných hodnôt EÚ. Konkrétne je Spoločenstvo pripravené zabezpečiť podporu platobnej bilancie pre oprávnené členské štáty, ktoré ju potrebujú, a na tento účel víta úmysel Komisie predložiť návrh na zdvojnásobenie stropu pre mechanizmus Únie na podporu platobnej bilancie na 50 mld. EUR.

Úplné využívanie obnovenej lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť

14. Obnovená lisabonská stratégia vrátane aktuálnych integrovaných usmernení zostáva v súčasnej kríze účinným rámcom na podporu udržateľného rastu a zamestnanosti. Kríza podčiarkuje potrebu pokračovať v štrukturálnych reformách a urýchľovať ich realizáciu, čím sa posilní dôveryhodnosť a umocní vplyv stimulačných opatrení. Krátkodobé opatrenia, ktoré prijíma EÚ a členské štáty, prinesú najväčší úžitok, ak budú v súlade so strednodobými a dlhodobými cieľmi stratégie.
15. Európska rada schvaľuje aktualizované integrované odporúčania pre jednotlivé krajiny týkajúce sa hospodárskej politiky členských štátov a ich politiky zamestnanosti a vyzýva na ich rýchle vykonávanie. V tejto súvislosti so záujmom očakáva návrhy týkajúce sa lisabonskej stratégie po roku 2010, ktoré Komisia predloží v druhej polovici tohto roka.

16. Práca by sa mala urýchliť a konkrétne opatrenia by sa mali urýchlene prijať v týchto oblastiach: odstraňovanie starých a zabraňovanie vytváraniu nových prekážok a dosiahnutie plne funkčného vnútorného trhu; ďalšie znižovanie administratívneho zaťaženia; zlepšenie rámcových podmienok pre priemysel s cieľom zachovať silnú priemyselnú základňu, ako aj pre podniky s osobitným zameraním na MSP a inovácie; podpora partnerstva medzi podnikmi, výskumom, vzdelávaním a odbornou prípravou; a zvýšenie kvality investícií do výskumu, znalostí a vzdelávania. Komisia sa najmä v súvislosti so znižovaním administratívneho zaťaženia vyzýva, aby predložila všetky návrhy v každej z trinástich prioritných oblastí pred uplynutím svojho mandátu. Zásadný význam má strategický rámec európskej spolupráce v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy.
17. Európska rada v súlade so svojimi závermi z decembra 2008 pripomenula základnú úlohu telekomunikácií a vývoja v oblasti širokopásmového prepojenia z hľadiska európskych investícií, tvorby pracovných miest a celkového oživenia hospodárstva. S ohľadom na riziká, ktoré na seba prevzali investujúce podniky, by sa mali podporovať účinné investície a inovácie v rámci novej a vylepšenej infraštruktúry. Na tento účel by sa mali povoliť rôzne dohody o spolupráci medzi investormi a stranami, ktoré potrebujú prístup, s cieľom diverzifikovať riziko investovania a zároveň zabezpečiť, aby sa zachovala konkurenčná štruktúra celého trhu a zásada nediskriminácie. V tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby v úzkej spolupráci so zainteresovanými stranami do konca roku 2009 vypracovala európsku stratégiu pre širokopásmové prepojenie.
18. Európska rada si uvedomuje, že voľný a spravodlivý obchod je kľúčovým prvkom globálneho oživenia, a vyzýva na urýchlené uzavretie dvojstranných obchodných rokovaní a rozvojového programu Svetovej obchodnej organizácie z Dauhy.

Boj proti sociálnym dôsledkom krízy

19. Rýchly nárast nezamestnanosti vyvoláva veľké znepokojenie. Dôležité je zabrániť stratám pracovných miest a súvisiacim negatívnym sociálnym dôsledkom a obmedziť ich. Prioritou je aj stimulácia zamestnanosti, a to najmä prostredníctvom podpory získavania nových zručností potrebných pre nové pracovné miesta. Kľúčom, ktorý obnoví a posilní dôveru a pomôže na ceste k oživeniu, je budovať na solidarite a umožniť sociálnym systémom, aby v plnej miere zohrávali svoju úlohu automatických stabilizátorov. Ukázalo sa, že k hospodárskemu rastu významne prispieva i mobilita. Osobitná pozornosť by sa mala venovať najohrozenejším skupinám, ako aj novým rizikám vylúčenia.
20. Na samite o zamestnanosti, ktorý sa uskutoční v máji 2009, sa umožní výmena skúseností o miere, do akej sa prostredníctvom prijatých opatrení na oživenie podarilo podporiť zamestnanosť. Na tomto samite sa preskúmajú konkrétne otázky, ako je zachovanie úrovne zamestnanosti prostredníctvom flexiistoty a mobility, zvyšovanie zručností a predvídanie potrieb trhu práce s cieľom určiť konkrétne smerovanie. Bude taktiež príležitosťou prediskutovať posilnenie a reštrukturalizáciu trhu práce tak, aby bol pripravený do budúcnosti. Samit sa pripraví v spolupráci so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami vrátane sociálnych partnerov.

Spolupráca na globálnej úrovni

21. Globálna kríza si vyžaduje globálnu reakciu. Zvrátenie vývoja globálneho hospodárstva späť smerom k oživeniu si vyžaduje koordinované a včasné opatrenia. V súlade s výsledkom berlínskeho samitu a stretnutia ministrov krajín G 20 prispieva EÚ svojím dielom k podpore dopytu a prijme opatrenia, ktoré budú potrebné. Naše úsilie sa musí primeraným spôsobom zohľadniť na medzinárodnej úrovni.

22. Európska únia prevezme vedúcu úlohu na globálnej úrovni pri podpore rýchleho návratu k udržateľnému hospodárskemu rastu, pri posilňovaní našej schopnosti zvládať krízy, pri zabezpečení napredovania reformy finančných trhov a pri podpore rozvojových krajín, aby sa vyhli ohrozeniu pokroku dosiahnutého v posledných rokoch a oslabeniu svojej hospodárskej a politickej stability. Vo formovaní globálneho finančného systému a obnovovaní dôvery hospodárskych subjektov na celom svete má rozhodujúcu úlohu zohrať samit G20, ktorý sa bude konať v Londýne. Európska rada na tento účel prijíma spoločnú pozíciu uvedenú v prílohe 1 a vyzýva Radu a Komisiu, aby zabezpečili primerané kroky nadväzujúce na uvedený samit.
23. Európska únia sa bude v týchto záležitostiach usilovať o podporu mnohostranných konzultačných mechanizmov, na ktorých sa môžu podieľať regionálne zoskupenia.

II. Energetika a zmena klímy

Zvyšovanie energetickej bezpečnosti Únie

24. Energetická bezpečnosť je kľúčovou prioritou, ktorú je potrebné posilňovať prostredníctvom zvyšovania energetickej efektívnosti, diverzifikácie dodávateľov energie, zdrojov a dodávateľských trás a podpory energetických záujmov Únie voči tretím krajinám. V záujme dosiahnutia energetickej bezpečnosti sa musí EÚ ako celok, ako aj každý členský štát pripraviť na kombinovanie solidarity a zodpovednosti. Vzhľadom na to Európska rada schvaľuje všeobecné iniciatívy uvedené v druhom strategickom prieskume energetickej politiky a ďalej dopracované v záveroch Rady (TTE) z 19. februára 2009. Predovšetkým súhlasí, že:

- sa musí vybudovať energetická infraštruktúra a prepojenia. Komisia sa vyzýva, aby na tento účel v spolupráci s členskými štátmi urýchlene predložila podrobné opatrenia potrebné na realizáciu prioritných oblastí uvedených v druhom strategickom prieskume energetickej politiky¹. Tieto opatrenia nemajú vplyv na iné odsúhlasené prioritné projekty v oblasti energetiky. Z dlhodobého hľadiska sa Komisia vyzýva, aby začiatkom roku 2010 predložila návrh nového nástroja EÚ pre energetickú bezpečnosť a infraštruktúru,
- nedávna plynová kríza poukázala na to, že je s úrne potrebné vytvoriť primerané krízové mechanizmy v EÚ, ako aj usilovať sa o získanie jednoznačných záruk zo strany dodávateľov a tranzitných partnerov, že nedôjde k prerušeniu dodávok. Rada by mala do konca roku 2009 preskúmať ďalšie návrhy Komisie na revíziu právnych predpisov týkajúcich sa bezpečnosti dodávok plynu. Malo by to zahŕňať primeraný krízový mechanizmus zaisťujúci pripravenosť všetkých aktérov vrátane odvetvia energetiky, transparentnosť a prioritné informovanie prostredníctvom vypracovania plánov EÚ a regionálnych plánov pre bezpečnosť dodávok, vzájomnú solidaritu členských štátov prostredníctvom vypracovania regionálnych plánov a skvalitnenú koordináciu a posudzovanie prostredníctvom nového zadefinovania referenčných hodnôt pre rozhodujúce kroky na úrovni Spoločenstva,
- k energetickej bezpečnosti môže významným spôsobom prispieť podpora energetickej efektívnosti. Európska rada preto vyzýva Radu, aby do konca tohto roka schválila návrhy uvedené v balíku o energetickej efektívnosti. Komisiu vyzýva, aby urýchlene navrhla revíziu akčného plánu pre energetickú efektívnosť,
- predpokladom účinnej politiky v oblasti energetickej bezpečnosti je efektívny, liberalizovaný a dobre prepojený vnútorný trh s energiou. Z tohto dôvodu Európska rada vyzýva Radu a Európsky parlament, aby ešte pred prerušením činnosti Parlamentu dosiahli dohodu o treťom balíku, pokiaľ ide o vnútorný trh s energiou,

¹ Južný koridor zemného plynu, rozmanité a primerané dodávky LNG pre Európu, efektívne vzájomné prepojenie baltského regiónu, stredozemský energetický okruh, primerané severojužné prepojenie elektrickej energie a zemného plynu v rámci strednej a juhovýchodnej Európy a severozápadná a severomorská pobrežná energetická rozvodná sieť.

- Európska rada zdôrazňuje dôležitosť diverzifikácie zdrojov, palív a trás energetických dodávok a zároveň podčiarkuje čoraz dôležitejšiu úlohu, ktorú energetika zohráva vo vonkajších vzťahoch EÚ. Vyzýva Komisiu, aby do konca roka predložila návrhy na konkrétne činnosti na vytvorenie južného koridoru vrátane mechanizmu na uľahčenie prístupu k plynu z Kaspického mora. Pre EÚ a jej členské štáty má osobitný význam pokračovanie v konzistentnej komunikácii („jedným hlasom“) s dodávateľskými a tranzitnými krajinami.
- Európska rada pripomína aj potrebu čo najlepšie využívať svoje vlastné zásoby energie (vrátane obnoviteľných zdrojov), fosílnych palív, ako aj jadrovú energiu v krajinách, ktoré si to želajú.

Príprava kodanskej konferencie o zmene klímy

25. Európska únia je naďalej odhodlaná zohrávať vedúcu úlohu v úsilí o dosiahnutie globálnej a komplexnej dohody o klíme, ktorá má za cieľ obmedzenie globálneho otepľovania pod 2 °C, v decembri 2009 v Kodani. Európska rada na tento účel pripomína záväzok EÚ k zníženiu emisií o 30 % ako príspevok k takejto dohode pod podmienkou, že ostatné vyspelé krajiny sa zaviažu k porovnateľným zníženiam emisií a že pokročilejšie rozvojové krajiny prispejú primerane podľa svojej zodpovednosti a príslušných možností. V záveroch Rady z marca 2009 sa podrobnejšie uvádza, aké úsilie EÚ očakáva od vyspelých a rozvojových krajín, a zdôrazňuje potrebu zabezpečiť rozdelenie celkového cieľa pre vyspelé krajiny spravodlivým spôsobom a tak, aby sa zabezpečila porovnateľnosť úsilia.
26. Európska rada zdôrazňuje dôležitosť vytvorenia svetového trhu s uhlíkom vrátane reformovaného mechanizmu čistého rozvoja.

27. Na financovanie opatrení na zmiernovanie a prispôsobenie sa, najmä v najzraniteľnejších rozvojových krajinách, budú potrebné nezanedbateľné domáce aj externé zdroje financovania z verejnej i súkromnej sféry. Európska únia preberie svoj spravodlivý podiel na financovaní takýchto opatrení v rozvojových krajinách. Budúce rokovania o získavaní finančnej podpory by sa mali zameriavať okrem iného na rozličné prístupy vrátane príspevkového prístupu založeného na dohodnutej stupnici, trhového prístupu založeného na aukčnom obchodovaní alebo kombinácie týchto a iných možností.
28. Európska rada bude ďalej diskutovať o týchto otázkach na svojom júnovom zasadnutí. Európska rada zdôrazňuje, že je potrebné podrobne preskúmať medzinárodné mechanizmy financovania. V dostatočnom predstihu pred kodanskou konferenciou určí stanoviská EÚ 1) k hlavným prístupom k financovaniu zmiernovania, prispôsobenia sa, technologickej podpory a budovania kapacít, 2) k osobitným aspektom príspevku EÚ a 3) k zásadám spoločného znášania bremena členskými štátmi. To sa uskutoční na základe konkrétnych návrhov Komisie.. Európska únia bude v tomto kontexte venovať osobitnú pozornosť potrebám najviac ohrozených rozvojových krajín.

III. Európska susedská politika

Východné partnerstvo

29. Pre Európsku úniu je strategicky dôležité presadzovanie stability, dobrej správy vecí verejných a hospodárskeho rozvoja v krajinách, s ktorými susedí na východe. Európska rada v súlade s oznámením Komisie z 3. decembra 2008 víta vytvorenie ambiciózneho Východného partnerstva a prijíma vyhlásenie uvedené v prílohe k týmto záverom. Vyzýva, aby sa vykonali všetky prípravy potrebné na zorganizovanie ustanovujúceho samitu Východného partnerstva s partnerskými krajinami 7. mája 2009.

30. Východné partnerstvo podporí stabilitu a prosperitu medzi východnými partnermi EÚ, ktorých sa týka Európska susedská politika. S cieľom zrýchliť reformy, aproximáciu práva a ďalšiu hospodársku integráciu sa Európska rada zaväzuje v zmysle podmienok stanovených vo vyhlásení k prehĺbeniu obojstrannej angažovanosti a k novému mnohostrannému rámcu zahŕňajúcemu EÚ, Arménsko, Azerbajdžan, Bielorusko, Gruzínsko, Moldavskú republiku a Ukrajinu.
31. Európska rada ďalej vyzýva Komisiu, ako aj súčasné a nadchádzajúce predsedníctvo, aby urýchlene pokročili v praktickom vykonávaní tohto partnerstva spolu s partnermi, a zároveň žiada Komisiu, aby vo vhodnom čase predložila správu o prvom roku realizácie Východného partnerstva.

Únia pre Stredozemie

32. Európska rada opätovne zdôrazňuje ochotu posilniť partnerstvo so svojimi partnermi z južného Stredozemia. Vyzýva na obnovenie realizácie projektov určených na parížskom samite. V tejto súvislosti je dôležité zrýchliť prácu na zriadení stáleho sekretariátu Únie pre Stredozemie v Barcelone.

IV. Vzťahy medzi EÚ a USA

33. Predsedníctvo informovalo Európsku radu o súčasnom stave príprav neformálneho samitu EÚ a USA, ktorý sa uskutoční 5. apríla 2009 v Prahe. Európska rada znovu zdôrazňuje strategický význam transatlantických vzťahov. Súhlasí, že by sa malo rokovať najmä o hospodárskych otázkach, energetickej bezpečnosti a zmene klímy a o strategickom prístupe k oblasti medzi Stredozemným morom a Kaspickým morom.

V. Lisabonská zmluva

34. Európska rada sa oboznámila s aktuálnym stavom plnenia svojich záverov o Lisabonskej zmluve z decembra 2008. K tejto záležitosti sa vráti na svojom zasadnutí v júni 2009.
35. Predseda vlády Českej republiky informoval o stave ratifikácie Lisabonskej zmluvy v Českej republike. Potom, ako český ústavný súd prijal 26. novembra 2008 rozhodnutie, Poslanecká snemovňa českého parlamentu 18. februára 2009¹ túto ratifikáciu schválila a Senát bude o tejto otázke rokovať v najbližších týždňoch.

¹ Český parlament pri tejto príležitosti pripomenul, že na vykonávanie Lisabonskej zmluvy, potom ako nadobudne účinnosť, sa budú musieť vzťahovať všeobecné zásady práva vrátane zásady o neprípustnosti retroaktivity a zásady subsidiarity.

DOHODNUTÉ POZÍCIE V SÚVISLOSTI SO SAMITOM G20 V LONDÝNE

Vedúca úloha v súvislosti s medzinárodnými opatreniami potrebnými na podporu rýchleho návratu k udržateľnému hospodárskemu rastu

- i) V súlade s výsledkom berlínskeho samitu a stretnutia ministrov krajín G20 pokračovať v medzinárodnej koordinácii opatrení v oblasti fiškálnej stimulácie. Urýchlene realizovať plánované balíky fiškálnych stimulov. Pripraviť sa na usporiadané zrušenie makroekonomických stimulov.
- ii) Za prioritu považovať obnovenie fungovania úverových trhov a uľahčenie toku úverov do hospodárstva, čo je rozhodujúce pre účinnosť fiškálnych stimulov. Konat' včas a koordinovane a zabezpečiť rovnaké podmienky pre všetkých.
- iii) Zabezpečiť konzistentnosť fiškálnych opatrení a dlhodobých cieľov, akými sú napríklad udržateľné verejné financie, zvýšenie produktivity a riešenie výziev spojených so starnutím obyvateľstva a zmenou klímy.
- iv) Udržať trhy otvorené a zabrániť všetkým formám ochranárskych opatrení (žiadne nové prekážky investovaniu alebo obchodu a žiadne nové obmedzenia vývozu). Snažiť sa o rýchle dosiahnutie dohody o podrobnostiach rozvojového programu z Dauhy s ambicióznym a vyváženým výsledkom.
- v) Podporiť mnohostrannú iniciatívu v oblasti financovania obchodu, keďže pokles v tejto oblasti prispieva k zintenzívneniu poklesu svetového obchodu. Podporiť úsilie, ktorého cieľom je zabezpečiť, aby financovanie obchodu bolo prístupné všetkým podnikateľským subjektom vrátane malých a stredných podnikov, a to tak v rozvinutých, ako aj rozvojových krajinách, a aby sa tak stalo rýchlo a bez narušenia hospodárskej súťaže.

Posilňovanie našej schopnosti zvládať krízy a predchádzať im na globálnej úrovni

- vi) Poveriť MMF monitorovaním a podporovaním realizácie akčného plánu, ktorý sa prijal na samite G20 v novembri 2008 vo Washingtone, v oblasti finančnej regulácie v úzkej spolupráci s Fórom finančnej stability (FSF).
- vii) Zlepšiť nástroje dohľadu MMF s cieľom posilniť jeho kľúčovú úlohu pri predchádzaní krízam. Rozšíriť spoluprácu medzi MMF a FSF s cieľom identifikovať systémové riziká a nedostatky vznikajúce vo finančnom sektore a v oblasti regulácie, ako aj zabezpečiť, aby členovia prijali nápravné opatrenia.
- viii) Veľmi podstatne zvýšiť zdroje MMF, aby fond mohol pomáhať svojim členom rýchlo a flexibilne, ak sa dostanú do ťažkostí spojených s platobnou bilanciou. Rámec poskytovania pôžičiek z MMF by sa mal zefektívniť a upraviť v záujme posilnenia schopnosti fondu predchádzať krízam a reagovať na ne. Na účely osobitnej pomoci v súvislosti s krízou sú členské štáty EÚ pripravené na dobrovoľnom základe poskytnúť rýchlu dočasnú pomoc vo forme pôžičky v celkovej výške do 75 mld. EUR na zvýšenie úverovej kapacity MMF.
- ix) Podporiť reformu správy medzinárodných finančných inštitúcií (MFI). Urýchlene vykonať reformu zastúpenia v MMF schválenú v apríli 2008. Reformovať MMF, aby primeranejšie odzrkadľoval relatívne ekonomické váhy vo svetovom hospodárstve, a prehodnotiť proces výberu vrcholových riadiacich pracovníkov MFI, aby bol transparentnejší a viac založený na kvalitách. Uvítať rozšírenie FSF na všetky členské krajiny G20, Španielsko a Európsku komisiu a podporiť inštitucionálne posilnenie FSF.
- x) Pracovať na dosiahnutí konsenzu o globálnej charte pre udržateľnú hospodársku činnosť a jej prijatí ako prvom kroku k súboru globálnych noriem správy a riadenia, pričom by sa malo vychádzať z pôsobenia trhových síl, ale zároveň zabráňovať anomáliám.

Lepšie regulovanie finančných trhov

- xi) Posilniť transparentnosť a zodpovednosť s cieľom vyhnúť sa nástrahám minulosti, najmä tak, že sa dohľad nad obozretným podnikaním na makroekonomickej úrovni stane štandardnou súčasťou dohľadu nad finančným sektorom.
- xii) Zabezpečiť primeranú reguláciu a dohľad nad všetkými finančnými trhmi, produktmi a účastníkmi, ktorí môžu predstavovať systémové riziko, a to bez výnimky a bez ohľadu na to, v ktorej krajine majú sídlo. Platí to najmä pre súkromne združený kapitál vrátane hedgeových fondov, súkromného kapitálu a alternatívnych investičných nástrojov.
- xiii) Podriadiť ratingové agentúry náležitej regulácii a dohľadu spôsobom, ktorý by bol jednotný na medzinárodnej úrovni, s cieľom zabezpečiť kvalitu a transparentnosť ratingov a zabrániť konfliktom záujmu.
- xiv) Zvýšiť transparentnosť a odolnosť trhov s úverovými derivátmi, najmä podporovaním štandardizácie zmlúv a používania centrálnych zúčtovacích protistrán, a to pod podmienkou účinnej regulácie a dohľadu.
- xv) Rozhodne bojovať proti daňovým únikom, finančným trestným činom, praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, ako aj proti akejkoľvek hrozbe pre finančnú stabilitu a integritu trhu. Chrániť finančný systém pred jurisdikciami, ktoré sú netransparentné, nespolupracujú alebo sa vyznačujú nízkou úrovňou regulácie, a to i vrátane daňových rajov. Požadovať vytvorenie zoznamu takýchto jurisdikcií s prihliadnutím na najnovší vývoj a pripraviť súbor sankcií, ktoré umožnia uplatňovanie primeraných a postupných protopatrení. Požadovať návrhy od Finančnej akčnej skupiny, OECD a FSF.
- xvi) Prijatť spoľahlivé spoločné zásady správy a riadenia podnikateľských subjektov, ako aj postupov v oblasti odmeňovania, ktorými sa zabráni, aby systémy odmeňovania stimulovali k prijímaniu nadmerných rizík. Systémy odmeňovania by mali skúmať orgány dohľadu, ktoré by sa mali opierať o účinný režim vynucovania.

- xvii) Zlepšiť spoluprácu v oblasti dohľadu, najmä prostredníctvom rýchleho zriadenia kolégií orgánov dohľadu pre všetky hlavné cezhraničné finančné inštitúcie pred koncom roku 2009. Medzi orgánmi dohľadu by mala prebiehať výmena osvedčených postupov a tieto orgány by sa mali snažiť o ich globálne zosúladenie.
- xviii) Zlepšiť reguláciu týkajúcu sa kapitálu bánk s cieľom zabezpečiť, aby si banky počas priaznivých období vytvárali dodatočné zdroje na zmiernenie negatívnych vplyvov a aby tak boli lepšie vybavené zvládnuť ťažké časy. Podnietiť pracovné skupiny a inštitúcie, ktoré sú v tejto oblasti aktívne, aby zohľadnili účinnosť existujúcich pravidiel (Bazilej II) a čo najskôr predložili vhodné odporúčania.
- xix) Zlepšiť pravidlá obozretného podnikania a účtovné štandardy s cieľom zmierniť ich procyklické účinky a zvýšiť zodpovednosť Rady pre medzinárodné účtovné štandardy prostredníctvom ďalšej reformy jej správy a mandátu.
- xx) Predpokladať prísne uplatňovanie finančnej regulácie a transparentnosti s podporou účinných, primeraných a odrádzajúcich sankcií v záujme presadzovania integrity na finančných trhoch. Skúmať uplatňovanie pravidiel podnikateľskej činnosti s cieľom chrániť trhy a investorov, podľa potreby v rámci rôznych sektorov a trhov.

Podpora rozvojových krajín v ich reakcii na účinky krízy

- xxi) Podporovať globálny rozvoj ako súčasť riešenia globálnej krízy a základu pre mier a stabilitu.
- xxii) Dodržiavať záväzok zvyšovať rozvojovú pomoc. Opätovne potvrdiť záväzok plniť rozvojové ciele tisícročia. Plniť záväzky zamerané na pomoc obchodu a poskytnúť najmenej rozvinutým krajinám prístup na trhy bez cla a kvót.

- xxiii) V plnej miere využívať iné oficiálne zdroje financovania, ako napríklad vývozné úvery a investičné záruky, ako aj pomoc orientovanú na vývoj, najmä v oblasti výskumu a technológie, mieru a bezpečnosti, migrácie a zmeny klímy. Zlepšiť účinnosť a koordináciu nástrojov a zdrojov.
- xiv) Umožniť multilaterálnym rozvojovým bankám, aby pomohli čeliť účinkom krízy v rozvojových krajinách, najmä pokiaľ ide o najchudobnejšie a najzraniteľnejšie časti obyvateľstva.
-

VYHLÁSENIE EURÓPSKEJ RADY O VÝCHODNOM PARTNERSTVE

1. Pre Európsku úniu je strategicky dôležité presadzovanie stability, dobrej správy vecí verejných a hospodárskeho rozvoja v krajinách, s ktorými susedí na východe. EÚ má preto veľký záujem na rozvoji čoraz bližších vzťahov so svojimi východnými partnermi, t. j. Arménskom, Azerbajdžanom, Bieloruskom, Gruzínskom, Moldavskou republikou a Ukrajinou. Tomuto cieľu slúži návrh Európskej únie na vytvorenie ambiciózneho Východného partnerstva s uvedenými krajinami.

Východné partnerstvo prinesie významné posilnenie politiky EÚ vo vzťahu k jej východným partnerom prostredníctvom snahy o vytvorenie potrebných podmienok na politické združenie a ďalšiu hospodársku integráciu medzi Európskou úniou a jej východnými partnermi, a to vytvorením špecifického východného rozmeru Európskej susedskej politiky. Na dosiahnutie tohto cieľa je zámerom Východného partnerstva podporovať politické a sociálno-ekonomické reformy, ktorými sa uľahčí harmonizácia a zblíženie s Európskou úniou. Rovnako bude Východné partnerstvo pomáhať aj pri budovaní dôvery a tvorbe bližších väzieb medzi samotnými šiestimi východnými partnermi.

2. Práca v rámci Východného partnerstva bude napredovať bez toho, aby boli dotknuté snahy jednotlivých zúčastnených krajín týkajúce sa ich budúceho vzťahu s Európskou úniou. Východné partnerstvo sa bude riadiť zásadami spoločnej zodpovednosti, diferenciácie a podmienenosti. Kľúčovými v tomto zmysle budú spoločné hodnoty vrátane demokracie, právneho štátu a dodržiavania ľudských práv, ako aj zásady trhovej ekonomiky, trvalo udržateľného rozvoja a dobrej správy vecí verejných. V súlade s hlavnými cieľmi Východného partnerstva bude aj zväčšená angažovanosť Európskej únie, ktorá bude závisieť od pokroku dosiahnutého zo strany jednotlivých partnerov. Zvýšená finančná podpora, vrátane primeraných rezerv, v súlade s návrhom Komisie vo výške 600 miliónov EUR na obdobie do roku 2013 bude rešpektovať prostriedky dostupné podľa viacročného finančného rámca.

3. Východné partnerstvo sa bude účinne dopĺňať s existujúcimi regionálnymi iniciatívami v susedstve EÚ, najmä s iniciatívou Čiernomorská synergia. Európska rada podčiarkuje odhodlanie EÚ posilniť Čiernomorskú synergiiu a podporovať jej realizáciu, pričom pripomína, že táto iniciatíva sa sústreďí na regionálnu spoluprácu v čiernomorskom regióne, zatiaľ čo cieľom Východného partnerstva je harmonizácia a posilnenie väzieb partnerských krajín s EÚ. Východné partnerstvo sa tiež bude rozvíjať paralelne s dvojstrannou spoluprácou medzi EÚ a tretími krajinami.
4. Dvojstranná spolupráca v rámci Východného partnerstva by mala poskytnúť základ pre nové dohody o pridružení medzi EÚ a tými partnermi, ktorí dostatočne pokročili smerom k uplatňovaniu zásad a hodnôt uvedených v bode 2 tohto vyhlásenia a ktorí sú ochotní a schopní dodržiavať vyplývajúce záväzky vrátane vytvorenia rozsiahlych a komplexných zón voľného obchodu alebo cieľa vytvoriť takéto zóny. Komplexné programy Európskej únie zamerané na inštitucionálny rozvoj pomôžu zúčastneným krajinám skvalitňovať svoje administratívne kapacity. Východné partnerstvo prostredníctvom dohôd o zjednodušení vízových postupov a readmisii podporí mobilitu občanov partnerských krajín. EÚ by mala v súlade s globálnym prístupom k migrácii prijať ako svoj dlhodobý cieľ aj postupné kroky vedúce na individuálnom základe k úplnej liberalizácii vízového režimu pre jednotlivé partnerské krajiny pod podmienkou, že sa splnia podmienky pre dôsledne riadenú a bezpečnú mobilitu. Cieľom Východného partnerstva je aj posilniť spoluprácu všetkých zúčastnených krajín v oblasti energetickej bezpečnosti v súvislosti s dlhodobou dodávkou a tranzitom energií, a to aj prostredníctvom lepšej regulácie a energetickej efektívnosti. Partnerom budú k dispozícii znalosti EÚ v oblasti politík sociálneho a ekonomického rozvoja.
5. Mnohostranný rámec Východného partnerstva zabezpečí spoluprácu a dialóg, ktoré budú slúžiť cieľom partnerstva. Mal by fungovať na základe spoločných rozhodnutí členských štátov EÚ a východných partnerov bez toho, aby bola dotknutá autonómia rozhodovania EÚ.

Európska rada navrhuje, aby sa v zásade každé dva roky konali pravidelné stretnutia na úrovni hláv štátov alebo predsedov vlád štátov Východného partnerstva a raz za rok na úrovni ministrov zahraničných vecí. Podľa hlavných oblastí spolupráce by sa mali ustanoviť štyri tematické platformy (demokracia, dobrá správa vecí verejných a stabilita; hospodárska integrácia a zblíženie s politikami EÚ; energetická bezpečnosť; kontakty medzi ľuďmi). Európska rada podporuje aj odštartovanie modelových iniciatív, aby partnerstvo dostalo správny impulz a konkrétny obsah. EÚ v tejto súvislosti so záujmom očakáva skoré rokovania s partnermi.

Tretie krajiny sa budú môcť zúčastňovať na konkrétnych projektoch, činnostiach a zasadnutiach tematických platforiem na individuálnej báze, pokiaľ sa tým prispeje k cieľom konkrétnych činností v rámci týchto platforiem, ako aj k všeobecným cieľom Východného partnerstva.

6. Do východného partnerstva sa zapojí široká škála aktérov vrátane vládnych ministerstiev a agentúr, zákonodarných zborov, občianskej spoločnosti, medzinárodných organizácií, finančných inštitúcií a súkromného sektora.
7. Na základe tohto vyhlásenia povedie EÚ potrebné rokovania s východnými partnermi s cieľom pripraviť spoločné vyhlásenie o Východnom partnerstve, ktoré sa má prijať na ustanovujúcom samite Východného partnerstva 7. mája 2009 v Prahe. Európska rada so záujmom očakáva založenie Východného partnerstva ako spoločného úsilia s partnermi, pričom je presvedčená, že táto iniciatíva prinesie pokrok v oblasti dobrej správy vecí verejných, rast prosperity a posilnenie stability a trvalý a hmatateľný prospech občanom všetkých zúčastnených krajín.

Zoznam referenčných dokumentov predložených Európskej rade

Hospodárska, finančná a sociálna situácia

- Dokument o zásadných otázkach, ktorý prijala Rada (ECOFIN) (dokument 6784/2/09 REV 2)
- Správa o integrovaných odporúčaníach pre jednotlivé krajiny: príspevok Rady (ECOFIN) (dokument 7444/09)
- Znížené sadzby DPH – dohoda dosiahnutá na zasadnutí Rady (ECOFIN) (dokument 7448/1/09 REV 1)
- Zníženie administratívneho zaťaženia: príspevok Rady (ECOFIN) (dokument 7445/09)
- Dokument predsedníctva o hlavných posolstvách na samit G20 týkajúcich sa rozvojových krajín a globálnej hospodárskej krízy (dokument 7523/09)
- Závery Rady (pre konkurencieschopnosť) o preskúmaní jednotného trhu (dokument 7383/09)
- Dokument o zásadných otázkach, ktorý prijala Rada (pre konkurencieschopnosť) (dokument 7232/09)
- Kľúčové posolstvá, ktoré prijala Rada (pre zamestnanosť, sociálnu politiku, zdravie a spotrebiteľské záležitosti) (dokument 7434/09)
- Spoločná správa o zamestnanosti (dokument 7435/09)
- Usmernenia pre politiky zamestnanosti členských štátov (dokument 7436/09)
- Spoločná správa o rovnosti žien a mužov, 2009 (dokument 7017/09)
- Závery Rady o profesijnej a geografickej mobilite pracovnej sily a voľnom pohybe pracovníkov v rámci Európskej únie (dokument 6480/09)
- Závery Rady o nových zručnostiach pre nové pracovné miesta: Predvídanie a zosúladovanie potrieb trhu práce a zručností (dokument 6479/09)
- Kľúčové posolstvá, ktoré prijala Rada (pre vzdelávanie, mládež, kultúru) v oblasti politiky zameranej na mládež (dokument 6669/09) a v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy (dokument 6666/09)

Energetika a zmena klímy

- Závery Rady (pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy) o zohľadnení rozvojového rozmeru v komplexnej dohode o zmene klímy na obdobie po roku 2012 (dokument 7645/09)
- Závery Rady (ECOFIN) o medzinárodnom financovaní opatrení na riešenie zmeny klímy (dokument 7443/09)
- Závery Rady (pre životné prostredie) o ďalšom vývoji pozície EÚ v otázke komplexnej dohody o klíme na obdobie po roku 2012 (dokument 7128/09)
- Závery Rady (pre životné prostredie) o príprave jarného zasadnutia Európskej rady (7065/09)
- Závery Rady (pre dopravu, telekomunikácie a energetiku) o druhom strategickom prieskume energetickej politiky (dokument 6692/09)
- Poznámka predsedníctva ku konferencii o bezpečnosti dodávok elektrickej energie (dokument 6253/09)

Rôzne

- Závery Rady (pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy) o Afganistane (dokument 7610/09)
- Správa o pokroku, ktorý Európska únia dosiahla v roku 2008 (dokument 6788/1/09 REV 1)